دورنما

تل‌آویو به دنبال امضای توافق با ۴ کشور عربی

امریکا از چهار کشور عربی که روابط دیپلماتیک با رژیم صهیونیستی ندارند، خواسته امضای توافقنامه‌ای جدید را با تل‌آویو مورد بررسی قرار دهند.

دولت امریکا از چهار کشور عربی امارات، بحرین، عمان و مراکش که روابط دیپلماتیکی با رژیم صهیونیستی ندارند خواسته توافقنامه عدم تجاوز با این رژیم را به امضا برسانند. به گزارش ایسنا به نقل از شبکه ۱۳ تلویزیون رژیم صهیونیستی این شبکه عبری زبان گزارش داد: کاخ سفید با سفیران این چهار کشور با هدف دستیابی به توافقنامه‌ای جدید با اسرائیل که زیربنای قابل قبول برای عادی‌سازی کامل روابط با تل‌آویو است، گفت‌وگو کرد، در مقابل دیپلمات‌های این کشورها بدون ارائه پاسخ قطعی خود، اعلام کردند که به زودی پاسخ خود را در این زمینه می‌دهند. باراک راوید، تحلیلگر سیاسی این شبکه عبری زبان تأکید کرد: کاخ سفید با نمایندگان اسرائیلی، امریکایی و عرب درباره این مسئله گفت‌وگو کرد و در گفت‌وگوها این فرضیه مورد بررسی قرار گرفت که توافقنامه یاد شده قدم اول عادی‌سازی کامل باشد، این اقدام به جای روابط پنهانی که میان این طرف‌ها حاکم است و نیز به عنوان اقدامی با تنش کمتر نسبت به توافقنامه صلح، روابط دیپلماتیک یا عادی‌سازی کامل در پیش گرفته شد. شبکه ۱۳ تلویزیون رژیم صهیونیستی به نقل از منابعی که نام آنها را افشا نکرد، گزارش داد: ویکتوریا کوتس، عضو شورای امنیت ملی امریکا و معاون مشاور امنیت ملی این کشور هفته گذشته در واشنگتن با سفیران این چهار کشور دیدار کرد و درخواست ویژه امریکا برای امضای توافقنامه عدم تجاوز را با آنها در میان گذاشت و نظر آنها را در این زمینه جویا شد. این منابع افزودند: سفیران چهار کشور عربی نیز اعلام کردند که پس از بازگشت نزد رؤسا و رهبران خود، به زودی پاسخ خود را در این زمینه ارائه خواهند کرد. شبکه تلویزیونی یاد شده افزود: مذاکرات گسترده‌ای در کاخ سفید انجام شد. در این مذاکرات تیم امریکایی، هیئتی از اسرائیل و نمایندگان امنیت ملی، وزارت جنگ و وزارت دادگستری حضور داشتند. این شبکه مدعی شد، کوتس طرح یسرائیل کاتس، وزیر خارجه رژیم صهیونیستی را به سفیران این کشورها ارائه کرد. کوتس پیش‌تر طرح اتصال خطوط راه‌آهن عربستان و کشورهای عرب حوزه خلیج فارس را به این شکل که بندر حیفا و سایر بنادر اراضی اشغالی واقع در دریای مدیترانه به کشورهای یاد شده متصل شوند، ارائه کرده بود. این وزیر اسرائیلی نوامبر گذشته در اظهاراتی مطبوعاتی گفته بود، اسرائیل روی طرح سازش «بدون جنگ» با کشورهای عرب حوزه خلیج فارس کار می‌کند.

■ صادرات گاز به مصر و اردن

وزیر انرژی رژیم صهیونیستی روز سه‌شنبه اعلام کرد: برداشت گاز از میدان گازی «لوایثن» در اراضی اشغالی واقع در دریای مدیترانه ظرف دو هفته آتی جهت صادرات به اردن و مصر آغاز خواهد شد.

وزیر انرژی رژیم صهیونیستی افزود: با وجود اعتراض برخی کارشناسان محیط زیست، هیچ چیزی نمی‌تواند مانع اسرائیل در صادرات گاز به اروپا شود. این روزنامه در ادامه به نقل از بنیامین زومر، معاون رئیس شرکت «نوبل انرژی» نوشت: «پیش از پایان سال جاری عرضه به بازار داخلی و ظرف چند هفته آتی صادرات به مصر و اردن را آغاز خواهیم کرد.» شرکت نوبل انرژی که دفتر آن در ایالت تگزاس امریکا قرار دارد، شریک اصلی استخراج گاز از میدان لوایثن است. رژیم صهیونیستی فوریه ۲۰۱۸ توافقنامه‌ای را به ارزش ۱۵ میلیارد دلار با مصر برای صادرات گاز به این کشور به مدت ۱۰ سال به امضا رسانده بود. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در آن مقطع زمانی گفته بود: «از توافق تاریخی برای صادرات گاز اسرائیل به مصر استقبال می‌کنم (توافقی) که میلیاردها دلار را جهت هزینه در زمینه‌های آموزش و بهداشت به سمت خزانه سرازیر خواهد کرد و برای شهروندان اسرائیلی سودآوری خواهد داشت.»

پرونده

ترامپ: نفت سوریه دست ماست هرچه بخواهیم می‌کنیم!

رئیس‌جمهور امریکا در دیدار با دبیرکل ناتو گفته که نفت سوریه اکنون در کنترل ما است و می‌توانیم هر کاری بخواهیم با آن انجام دهیم.

به گزارش ایسنا، به نقل از شبکه خبری روسیاالیوم، دونالد ترامپ پس از دیدار با استولتنبرگ در لندن در ابتدای نشست سران ناتو درباره نفت سوریه گفت: «داعش برای حفظ کنترل خود بر نفت سوریه تلاش کرد اما در حال حاضر ما به طور کامل بر آن کنترل داریم، به صراحت می‌گویم ما در این زمینه «از حمایت جمع زیادی از مردم برخوردار هستیم»، در واقع از میان نیروهای نظامی ما در اراضی سوریه تنها آنهایی که از میادین نفتی حفاظت می‌کنند، باقی مانده‌اند. نفت سوریه در دستان ماست و می‌توانیم هر کاری را که می‌خواهیم با آن انجام دهیم. همزمان، بخش مجله «وارزُن» در وبگاه «درایو» دیروز گزارش داد نیروهای امریکایی حاضر در سوریه، در جریان عملیات هوایی در منطقه «اطمه» واقع در استان ادلب (در فاصله ۸ کیلومتری مرز ترکیه) موشک موسوم به «تینجا» را مجدداً آزمایش کرده‌اند. گزارش وارزُن که بیشتر روی حجم تخریب اعمال‌شده توسط این موشک تمرکز دارد، حاوی تصاویری از محل برخورد موشک است که نشان می‌دهد خودروی هدف قرار داده شده تقریباً از وسط به دو نیم تقسیم شده، آسیب بیشتر به سرنشینان جلو رسیده و صندلی‌های عقبی ماشین آسیب کمتری دیده‌اند. ترامپ همچنین در کنفرانس مطبوعاتی با ینس استولتنبرگ، دبیرکل پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در حاشیه نشست‌های این ائتلاف نظامی در لندن اظهار کرد: عربستان هزینه اعزام نظامیان جدید امریکا به عربستان پس از حمله آرامکو را کامل پرداخت می‌کند و این اقدام در نوع خود بی‌سابقه است. ترامپ گفت: امریکا مجبور به پرداخت مبالغ زیادی برای حمایت از بسیاری از کشورها است که برخی از آنها متمول هستند و این عادلانه نیست. ترامپ با افشای اینکه با شش کشور از جمله عربستان درباره این مسئله گفت‌وگو کرده، گفت: نیروهای نظامی جدیدی را به عربستان منتقل و برای این کار میلیاردها دلار هزینه کردیم. رئیس‌جمهور امریکا خطاب به خبرنگاران گفت: هرگز چیزی مشابه این را نشنیده‌اید. در زندگی‌تان نشنیده‌اید که ما نیروهای نظامی‌مان را به کشور دیگری منتقل کنیم و برای این کار هزینه‌ای نکنیم. وی افزود: مردم از ما(امریکا) استفاده می‌کنند، جهان از ما استفاده می‌کند، اما ما روابط خوبی با عربستان داریم، این کشور به کمک نیاز دارد چون هدف حمله قرار گرفت و همانگونه که دیدید گروهی از نیروهای‌مان را به این کشور اعزام کردیم و آنها میلیاردها دلار به ما پرداخت می‌کنند و از این مسئله خوشحال و راضی هستند. ترامپ در ادامه گفت: نکته اینجاست که تا وقتی من به قدرت برسم، هیچ کس درخواست چنین چیزی را نداده بود. نه اوباما نه بوش و نه کلینتون(رؤسای جمهور اسبق امریکا) هیچ کدام چنین کاری نکردند، اما من این خواسته را مطرح کردم و آنها در حال حاضر هزینه‌ها را پرداخت می‌کنند، آنها میلیاردها دلار به ما پرداخت می‌کنند که اکنون در بانک‌هاست، آنها واقعاً از این کار راضی هستند اما این درست نیست که ما هیچ وقت رئیس‌جمهوری نداشتیم که چنین چیزی درخواست کرده باشد. رئیس‌جمهور امریکا پس از دیدار با استولتنبرگ در لندن در ابتدای نشست سران ناتو نیز درباره نفت سوریه گفت: داعش برای حفظ کنترل خود بر نفت سوریه تلاش کرد اما در حال حاضر ما به طور کامل بر آن کنترل داریم. به صراحت می‌گویم ما در این زمینه «از حمایت جمع زیادی از مردم برخوردار هستیم»، در واقع از میان نیروهای نظامی ما در اراضی سوریه تنها آنهایی که از میادین نفتی حفاظت می‌کنند، باقی مانده‌اند. «نفت سوریه در دستان ماست و می‌توانیم هر کاری که می‌خواهیم با آن انجام دهیم.»

امریکا «تهدید چین» را به ناتو ۴۰۰ میلیارد دلار فروخت!

پکن هم وارد لیست تهدیدهای سازمان پیمان آتلانتیک شمالی شد

گزارش یک

امریکا در نشست ناتو در لندن علاوه بر اینکه بودجه کلانی به کشورهای عضو ناتو تحمیل کرد، موضوع اختلافات خود با چین را هم به میان کشید، به طوری که کشورهای عضو این سازمان قصد دارند در بیانیه پایانی خود برای اولین بار چین را یک تهدید قلمداد کردند.

رهبران کشورهای عضو سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) روز سه‌شنبه درباره متن بیانیه پایانی این نشست با پیش‌شرط امضای سران کشورهای عضو، به توافق رسیدند. نخستین بار ناتو به طور مشخص در برابر چین موضع‌گیری کرده و این کشور را یک تهدید دانسته است. در این بیانیه آمده است که نفوذ روزافزون چین فرصت‌هایی را به وجود آورده است اما در عین حال چالش‌هایی را نیز به همراه دارد. «ینس استولتنبرگ» دبیرکل ناتو در این مورد گفت: «بحث بر سر آن نیست که از چین به عنوان دشمن جدیدی یاد شود. این کشور از لحاظ بودجه نظامی در رتبه دوم جهان قرار دارد و چنین وضعیتی به معنای ظرفیت‌های نظامی رو به رشد است که موشک‌های مدرنی را که می‌توانند اروپا یا امریکا را هدف قرار دهند، شامل می‌شود.» استولتنبرگ تصریح کرد که ناتو قصد ندارد در آینده در دریای چین یعنی جایی که محل درگیری‌های منطقه‌ای میان چین و کشورهای همسایه است، حضوری نظامی داشته باشد. اما در عین حال گفت: «چین مانند روسیه دامنه نفوذ خود در قطب شمال و در آفریقا را گسترش داده و در اروپا نیز سخت مشغول سرمایه‌گذاری است.»

تنش میان سازمان ناتو وارد بعد دیگری هم شده که شامل گسترش نسل پنجم شبکه تلفن همراه می‌شود. در این زمینه شرکت چینی هواوی از پیشگامان محسوب است. ناتو نگران است که حاکمیت چین از طریق نظارت و کنترل ساختارها، مکالمات اعضای ناتو را شنود کند. البته این موضوع هم ریشه در اختلافات میان امریکا و چین دارد. ایالات متحده امریکا معتقد است که محصولات شرکت چینی هواوی از ایمنی لازم برخوردار نیستند و این شرکت در صورت لزوم ناگزیر است که داده‌های خود را در اختیار چین قرار دهد.

حدود یک سال پیش «هنری کسینجر» وزیر امور خارجه اسبق امریکا در مورد مناقشه واشنگتن و پکن با اشاره به قدرت چین هشدار داده بود: «چین در عرصه جهانی طرف مهمی است و همگرایی با آن به درک فرهنگ آن نیاز دارد. درگیری تجاری بین چین و امریکا ممکن است به جنگ بین دو کشور تبدیل شود. چین و امریکا باید امتیاز بدهند، زیرا درگیری بین دو طرف برای بشریت خطرناک خواهد بود.»

■ ناتو برابر ترامپ سر فرود آورد

شبکه خبری «سی‌ان‌ان» روز چهارشنبه گزارش کرد که ترامپ در نشست‌های خود با استولتنبرگ، «امانوئل ماکرون» رئیس‌جمهور فرانسه و «جاستین ترودو» نخست‌وزیر کانادا بر درخواست خود مبنی بر افزایش بودجه دفاعی اعضای ناتو به میزان ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی پافشاری کرد. رئیس‌جمهور امریکا روز سه‌شنبه هم سایر کشورهای عضو ناتو را به دلیل پرداخت نکردن سهم خود در تأمین هزینه‌های این سازمان، «متخلف» خطاب کرده بود و انتقادهای ماکرون از ناتو را بسیار بسیار زننده توصیف کرد.

ترامپ به این حد هم بسنده نکرد و سران ناتو را به محدودیت‌های تجاری تهدید کرد و گفت: «این درست نیست که در خصوص ناتو و تجارت مورد سوءاستفاده قرار بگیریم. این چیزی است که در حال اتفاق افتادن است و ما اجازه وقوع آن را نمی‌دهیم.» اقدامات ترامپ برای وی بی‌فایده نبود و نتیجه این شد که سران ناتو قصد دارند تا سال ۲۰۲۴ در مجموع ۴۰۰ میلیارد دلار به سهم پرداختی خود اضافه کنند. همچنین انتظار می‌رود انگلیس شش فروند ناو جنگی، دو اسکادران جنگنده و چندهزار سرباز در اختیار ناتو قرار دهد.

با وجود این باج‌دهی کلان، ماکرون همچنان بر موضع‌گیری جنجالی خود مبنی بر اینکه سازمان ناتو دچار مرگ مغزی شده است، تأکید کرد؛ اقدامی که گواهی است بر تداوم شکاف میان اعضای ناتو. وی بامداد چهارشنبه در پیامی توئیتری نوشت: «اظهاراتم درباره ناتو واکنش‌هایی برانگیخت. من همچنان سر حرفم هستم. این وظیفه مشترک ما است. نمی‌توانیم پول بپردازیم و جان سربازان‌مان را هزینه کنیم بدون آنکه مبانی چیستی ناتو را مشخص کرده باشیم.» رئیس‌جمهور فرانسه دیروز قبل از ورود به اجلاس ناتو در لندن بار دیگر از اظهارات خود مبنی بر مرگ مغزی ناتو دفاع کرد و گفت آن سخنان موجب آغاز گفت‌وگوهایی درباره مسیر نظامی این سازمان شد. این اظهارات ماکرون البته با انتقاد ترامپ روبه‌رو شد تا جایی که او در اجلاس سخنان ماکرون را خطرناک توصیف کرد. البته انتشار فیلمی که نخست وزیر کانادا به همراه امانوئل ماکرون و بوریس جانسون در حال تمسخر ترامپ بودند، در اختلافات ترامپ با ناتو بی اثر نبود تا جایی که ترامپ کنفرانس مطبوعاتی مشترک با سران را لغو کرد.

■ ترس از نزدیک شدن چین و روسیه

اختلافات میان امریکا و چین می‌تواند زمینه نزدیک شدن هر چه بیشتر پکن و مسکو را فراهم کند و به همین دلیل است که واشنگتن از بستر ناتو برای مانع‌تراشی در تحقق این روند استفاده می‌کند. پیش‌تر نشریه امریکایی «تشنال اینترست» با اشاره به نادیده گرفتن همکاری احتمالی میان چین و روسیه علیه ایالات متحده و عواملی که می‌تواند این همکاری را تشدید کند، نوشته بود: «ممکن است چنین وضعیتی برای ایالات متحده بسیار پرهزینه باشد. اگر چنین صف‌آرایی‌ای شکل بگیرد، مؤلفه‌های جغرافیای سیاسی جهانی و اقتصاد به صورت عمیقی به زیان امریکا و غرب خواهند بود. با این حال به نظر می‌رسد سیاست فعلی امریکا دست‌کم از دید چین و روسیه بیشتر مبنی بر توهین همزمان به هر دوی آنها است. با این حال، به نظر نمی‌رسد دولت یا کنگره انتخابی عامدانه برای مواجهه همزمان با روسیه و چین انجام داده باشند. بالعکس، تغییرات متعاقب جغرافیای سیاسی می‌تواند از شکست واشنگتن در ایجاد ارتباط میان اقدامات و اظهارات ایالات متحده در خصوص این دو کشور نشئت گیرد.»

خبر

توافق اولیه بر سر تشکیل دولت تکنو-سیاسی در لبنان

یک شبکه عربی به نقل از منابع لبنانی اعلام کرد، توافق اولیه بر سر تشکیل دولت تکنو-سیاسی در لبنان با نخست‌وزیری «سمیر الخطیب» و بدون حضور «جبران باسیل» وزیر خارجه حاصل شده است.

به گزارش فارس، پنج هفته از استعفای «سعد الحریری» نخست‌وزیر دولت پیشبرد امور لبنان می‌گذرد و هنوز تکلیف دولت جدید مشخص نیست. الحریری دیروز بار دیگر اعلام کرد، در دولت آینده نخست‌وزیر نمی‌شود و از نخست‌وزیری «سمیر الخطیب» حمایت می‌کند. الخطیب از تاجران لبنانی و نزدیک به سعد الحریری است. وی در حال حاضر ریاست یک شرکت بزرگ به نام «خطیب و علمی» را بر عهده دارد. شبکه «الجزیره» به نقل از منابع آگاه لبنانی گزارش داد: توافق اولیه بر سر تشکیل دولت تکنو- سیاسی به نخست‌وزیری «سمیر الخطیب» است و «جبران باسیل» رئیس «التیار الوطنی‌الحر» در آن حضور نخواهد داشت.

الجزیره ادامه داد: این دولت در زمینه تصویب قانون انتخاباتی جدید کار نخواهد کرد و بنابراین موعد انتخابات پارلمانی زودهنگام را تعیین نمی‌کند. این شبکه درباره عمر دولت مذکور هم گزارش داد: عمر این دولت سه تا ۹ ماه خواهد بود و وظیفه اصلی آن به حرکت درآوردن چرخ اقتصاد و ایجاد سازوکارهای مؤثر برای حل بحران مالی است. بر اساس گزارش رسانه‌های لبنانی، از زمانی که الحریری در هفتم آبان ماه استعفا داد، منابع وابسته به جریان «۱۴ مارس» همواره گفته‌اند باسیل نباید در دولت آینده حضور داشته باشد.

روزنامه «الجمهوریه» هم نوشت: شانس تشکیل دولت تکنو- سیاسی به‌ویژه پس از اعلام باسیل مبنی بر حضور نیافتن در دولت، بیشتر شده و این شرط سعد الحریری نخست‌وزیر موقت لبنان بود.

در ادامه این گزارش آمده: دولت جدید ۲۴ وزیر دارد که شش نفر آنها سیاسی و ۱۸ نفر دیگر تکنوکرات هستند. وزارت دارایی برای طیف شیعی باقی خواهد ماند و وزارت دفاع در اختیار «میشل عون» رئیس‌جمهور خواهد بود.

گزارش ۲

تأکید عراقچی بر «گام بعدی» درصورت منتفع نشدن از برجام

گام پنجم ایران، اگر نشست وین به نتیجه نرسد

وزیر امور خارجه ایران گفته که ایران مدام از سوئیس به عنوان حافظ منافع امریکا در ایران پیام دریافت می‌کند ولی معاون او غیرمستقیم به نشست روز جمعه ۱+۴ با ایران در وین اشاره کرده و گفته که اگر ایران از برجام منفعتی حاصل نکند، هر احتمالی برای برداشتن گام‌های بعدی وجود دارد.

دو روز بعد از سفر وزیر خارجه عمان به ایران که برخی منابع گفته‌اند در آن پیامی به ایران منتقل شده، محمدجواد ظریف، وزیر خارجه تلویحاً دریافت چنین پیامی را تأیید کرده است. ظریف دیروز در حاشیه نشست هیئت دولت، درباره صحبت‌های رئیس‌جمهور درباره پیام خصوصی امریکایی‌ها به ایران گفت: «من صحبت‌های رئیس‌جمهور را نشنیدم، اما از طریق سوئیس، مرتب و در موارد مختلف پیام دریافت می‌کنیم.» ظریف البته در جمله بعدی، سعی کرده دریافت چنین پیامی را مربوط به قبل بداند و گفت: «آن پیام‌ها در زمان نشست مجمع عمومی سازمان ملل که رئیس‌جمهور هم اعلام کردند، دریافت شده است.» وزیر خارجه با این حال توضیح نداده که آیا به جز سوئیس، از منابع دیگری هم پیامی دریافت شده یا نه. دیروز روزنامه کویتی «الجریده» به نقل از یک منبع در دفتر ریاست‌جمهوری ایران نوشت که گفت‌وگوهای بن‌علوی در تهران شامل سه محور بود؛ طرح صلح هرمز، بحران یمن و نزاع بین واشنگتن و تهران. این منبع گفته که وزیر خارجه عمان درباره روابط با واشنگتن نیز به تشریح نتایج سفر خود به واشنگتن و گفت‌وگو با «مایک پمپئو» وزیر خارجه امریکا پرداخته و گفته که از دیدگاه دولت «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور امریکا، سیاست فشار حداکثری بر ایران در حال نتیجه دادن است و ایرانی‌ها دیر یا زود مجبور می‌شوند پای میز مذاکرات حاضر شوند، لذا دولت امریکا در حال حاضر عجله‌ای برای مذاکره ندارد، اگرچه باب مذاکرات بسته نیست اما بستگی به اراده تهران برای گفت‌وگوی بدون پیش شرط دارد. الجریده به نقل از این منبع مدعی شد: «بن‌علوی به روحانی گفته که ترامپ پس از اعتراضات اخیر در ایران، روحانی را در عرصه سیاست داخلی ضعیف می‌داند و به همین دلیل دیدار با او یا مذاکره با ایران دیگر اولویت ترامپ نیست اما با این حال باب گفت‌وگو را با ایرانی‌ها نبسته است.»

با این حال، برخی ناظران می‌گویند که مواضع متناقض روز سه‌شنبه ترامپ و تأکید او بر اینکه «نمی‌خواهم فعلاً درباره رویدادهای ایران اظهارنظر کنم»، نشان می‌دهد که در آستانه نشست ۱+۴ و ایران در وین در خصوص برجام، احتمالاً رایزنی‌هایی در جریان است که ترامپ فعلاً به نتیجه‌بخش بودن آنها امیدوار است، به خصوص که روز دوشنبه همزمان با سفر وزیر خارجه عمان به تهران برای رایزنی با مقام‌های ایرانی، خالد جارالله، وزیر مشاور در امور خارجه کویت نیز گفت که نشانه‌هایی از آرامش درباره پرونده هسته‌ای ایران دیده می‌شود. این در حالی است که ظریف درباره نشست روز جمعه گفته که ما نکاتی را که داشته‌ایم و در نامه‌های خود مطرح کرده‌ایم که در این نشست مطرح خواهد شد، اروپایی‌ها نیز نظرات خود را مطرح می‌کنند. ظریف با این حال، تأکید کرد: «تصور نمی‌کنم که اتفاق عجیبی در این جلسه رخ دهد.» عباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر خارجه هم دیروز تأکید کرد که اگر ایران از برجام منفعتی حاصل نکند، هر احتمالی برای برداشتن گام‌های بعدی وجود دارد. عراقچی روز سه‌شنبه علاوه بر شینزو آبه با «توشی میتسو موتگی» وزیر خارجه ژاپن نیز دیدار و تأکید کرد که هدف ایران خروج از برجام نیست و اینکه ایران پس از یک سال صبر و مشاهده عدم تعهد کشورهای اروپایی به توافق هسته‌ای، تصمیم به کاهش تعهدات ذیل برجام گرفت و در صورت لغو تحریم‌ها و برخورداری از مزایای این توافق مجدداً ایران به تعهداتش بازخواهد گشت.

■ اینستکس خوب است، تحریم دارویی نباشد

وزیر امور خارجه در بخش دیگری از صحبت‌های دیروز در حاشیه نشست هیئت دولت، در خصوص توئیت خود پس از سفر بن علوی به ایران گفت: هفته گذشته ما شاهد یک اقدام مثبت از سوی اروپایی‌ها بودیم که شش کشور جدید به اینستکس پیوستند و البته یک تهدید بی‌موردی که اروپایی‌ها انجام دادند. ظریف افزود: نیاز بود تا یک بار دیگر به اروپایی‌ها به ویژه کشور سوئد تأکید کنم که ما از کشوری که ادعای حمایت از برجام دارد توقع نداریم که شرکت دارویی آن از فروش پانسمان برای کودکان مبتلا به بیماری پروانه‌ای به ایران خودداری کند. ظریف افزود: پس لازم بود که به آنها یادآوری کنیم که خوب است شما می‌خواهید به اینستکس بپیوندید، اما چیزی که حتی خود امریکایی‌ها ادعا می‌کنند که موارد دارویی و انسانی جزو تحریم‌ها نیست را اجرا نکنید.

نگاه

سید رحیم نعمتی

گرفتاری‌های ۷۰ سالگی ناتو

رئیس‌جمهور فرانسه امانوئل ماکرون تقریباً یک ماه قبل و در مصاحبه‌ای با نشریه اکونومیست از مرگ مغزی ناتو گفته بود و اینکه دیگر استراتژی هماهنگی بین اروپا و امریکا وجود ندارد و امریکاییان به شرکای اروپایی خود پشت کرده‌اند. این اظهارنظر آن قدر تند بود که به سرعت واکنش آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان، را به دنبال داشت که سخنان ماکرون را «بیش از حد» توصیف کرد که از «واژه‌های تندی» استفاده کرده و ینس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو، هم از ماکرون خواست در مورد اظهاراتش «شفاف‌سازی» کند و رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، هم گفت: «ماکرون مرگ مغزی خودش را بررسی کند.» مجموع این کنش و واکنش‌ها پیش درآمدی بود برای هفتادسالگی ناتو تا معلوم شود که این نهاد بین‌المللی نظامی اگر هم واقعاً دچار مرگ مغزی نشده دست کم دچار گرفتاری‌های اساسی شده است.

مهم‌ترین گرفتاری ناتو چیزی است که سال‌ها مطرح بوده اما از ابتدای ریاست جمهوری دونالد ترامپ در امریکا جدی‌تر شده است. پرداخت سهم اعضای ناتو مسئله‌ای بود که از سال‌ها قبل مطرح شده بود تا این که در سال ۲۰۱۷ قرار بر این شد تا ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی خود را به ناتو بپردازند. هرچند که کشورهای اروپایی سعی کرده‌اند با انجام اصلاحات مالی در جهت انجام این تعهد گام‌هایی بردارند اما دولت ترامپ همواره تلاش آنها را کافی ندانسته تا جایی که ترامپ با تهدید به خروج امریکا از ناتو سعی کرده فشار بیشتری را بر اروپایی‌ها وارد کند. حالا امریکا فشار خود بر اروپایی‌ها را با کم کردن میزان پرداخت خود به ناتو انجام می‌دهد. روزنامه یواس‌ای تودی چند روز قبل از سفر ترامپ به لندن برای شرکت در اجلاس سران ناتو این خبر را به نقل از یک مقام ناتو داد که طبق آن، امریکا میزان پرداخت ۲۲ درصد از کل هزینه‌های ناتو را به حد ۱۶ درصد خواهد رساند و حدود ۱۵۰ میلیارد دلار کمتر به ناتو خواهد داد. به نظر می‌رسد که اروپایی‌ها با قبول پرداخت ۴۰۰ میلیارد دلاری به ناتو تا سال ۲۰۱۴ تا اندازه‌ای مقابل امریکا عقب‌نشینی کرده‌اند اما اصل مسئله عدم هماهنگی امریکا با آنها باز بر سر جای خود باقی است و به همین جهت است که ماکرون هنوز هم بر سر حرف خودش هست.

انتقاد ماکرون از ناتو و مرگ مغزی مورد نظر او درست بر مبنای این عدم هماهنگی بود. او بعد از عملیات ترکیه در شمال سوریه و حمایت بدون هماهنگی امریکا از آن انتقادش را بیان کرد و به همین جهت بود که اردوغان به آن صورت جواب تندی به او داد. در واقع، یکجانبه‌گرایی امریکا در سال‌های گذشته به نوعی از سوی اروپایی‌ها تحمل می‌شد اما سخنان ماکرون نشان داد که صبر اروپا در مقابل این یکجانبه‌گرایی تمام شده است. نظرسنجی که اخیراً مؤسسه YouGov از سوی روزنامه آلمانی جنرال آنسایگر منتشر کرده نشان می‌دهد که اکثر شهروندان آلمانی از سخنان رئیس‌جمهور فرانسه در خصوص ناتو و لزوم استقلال اروپا از امریکا در زمینه دفاعی حمایت می‌کنند. این نظرسنجی به سفارش آژانس مطبوعات آلمان انجام شده و طبق آن، ۵۵ درصد از شهروندان آلمانی خواهان استقلال کشورهای اروپایی از امریکا هستند و در مقابل، تنها ۲۱ درصد از آنها ادامه حمایت نظامی امریکا از اروپا را هنوز قبول دارند. نکته جالب توجه این نظرسنجی تنها محدود به استقلال دفاعی اروپا نمی‌شود بلکه به موازات استقلال دفاعی، شهروندان آلمانی خواهان نزدیک‌تر شدن اروپا به روسیه هستند، به نحوی که ۵۴ درصد آنها موافق همکاری قدرتمندانه اروپا با روسیه هستند به جای اینکه اروپا به دنبال بازدارندگی روسیه باشد و در مقابل، ۲۱ درصد از آنها خواستار اتخاذ موضع سختی در برابر روسیه شده‌اند. این نظرسنجی به وضوح نشان می‌دهد که اروپایی‌ها در هفتادمین سالگرد ناتو دیگر مثل گذشته این نهاد را نکته اتکای امنیت خود نمی‌دانند بلکه موافق ساز و کار نظامی-امنیتی هستند که مبنای آن در وهله نخست استقلال اروپا از امریکا و سپس همکاری سازنده با روسیه باشد. این نگاه اروپایی هم برخلاف ماهیت ناتو است و هم راهبرد امریکا در قبال اروپا که با استفاده از ناتو در هفتاد سال گذشته امنیت این قاره را به گروگان گرفته بود تا کشورهای اروپایی را مجبور به دنباله‌روی از خودش کند. باید گفت که این راهبرد دیگر مثل گذشته کار نمی‌کند و دست کم یکی از رهبران اصلی اروپا در مقابل آن سرکشی می‌کند و افکار عمومی اروپایی‌ها هم موافق این سرکشی است و در هفتاد سالگی ناتو، خواهان استقلال نظامی و امنیتی اروپا است.

اخبار کوتاه

■ سازمان ملل: نیاز به کمک‌های بشردوستانه رکورد زد

سازمان ملل در گزارش سالانه خود گفت که در سال ۲۰۲۰، ۱۶۸ میلیون نفر در سراسر جهان نیاز به کمک‌های بشردوستانه خواهند داشت. سازمان ملل روز چهارشنبه در گزارش سالانه اعلام کرد که از هر ۴۵ نفر در جهان، یک نفر به غذا، پناهگاه، مراقبت‌های بهداشتی، آموزش‌های اضطراری، حفاظت یا سایر کمک‌های ضروری نیاز دارد. به نوشته خبرگزاری «آناتولی»، بررسی امور انسان‌دوستانه جهانی ۲۰۲۰ مبتنی بر نیازهای افغانستان، بورکینافاسو، بوروندی، کامرون، جمهوری آفریقای مرکزی، چاد، جمهوری کنگو، اتیوپی، هائیتی، عراق، لیبی، مالی، میانمار، نیجریه، نیجر، سرزمین‌های فلسطین اشغالی، سومالی، سودان جنوبی، سودان، سوریه، اوکراین، ونزوئلا و یمن است. مارک لوکوک، معاون دبیرکل سازمان ملل در امور بشردوستانه در ارائه این گزارش در ژنو گفت: «در سال ۲۰۱۹ افراد بیشتری نسبت به سال گذشته نیاز به کمک داشتند. این بدان دلیل است که افراد بیشتری تحت تأثیر مناقشات و تغییرات آب و هوایی قرار گرفته‌اند.»

■ سفیر روسیه در لبنان: امریکا مثل آب خوردن، دروغ می‌گوید

الکساندر زاسپکین، سفیر روسیه در لبنان اتهام تروریست بودن به حزب‌الله و ایران را رد کرد و با اشاره به ادعای دوستی امریکا با شوروی و حمایت از تجزیه آن گفت، امریکایی‌ها مثل آب خوردن، دروغ می‌گویند و اتهام جعل می‌کنند. الکساندر زاسپکین، سفیر روسیه در لبنان در گفت‌وگو با روزنامه «الجمهوریه» آوارگان را باری سنگین برای دولت لبنان خواند و امریکا و متحدانش را عامل این وضع دانست. زاسپکین به اینکه برخی به جای قدردانی، ایران را حامی تروریسم معرفی می‌کنند، اعتراض کرد. سفیر روسیه در ادامه تأکید کرد، این کشور در امور لبنان مداخله‌ای ندارد و فقط گاهی میان طیف‌های مختلف میانجیگری می‌کند.

■ سازمان ملل: عاملان قتل خاشقجی مجازات نشدند

گزارشگر ویژه سازمان ملل در امور اعدام‌های فراقانونی گفت که جهان در انجام وظیفه خود در محاکمه و مجازات عاملان قتل جمال خاشقجی روزنامه‌نگار منتقد عربستانی ناموفق بوده است. به نوشته رویترز، آگنس کالامار سه‌شنبه شب گفت که اتحادیه اروپا و واشنگتن باید در واکنش به قتل خاشقجی به دست عاملان منتسب به نظام سعودی در کنسولگری عربستان در استانبول، اقدامات بیشتری انجام دهند. وی گفت: «فکر می‌کنم تصدیق این مسئله مهم است که جامعه جهانی تاکنون در انجام این وظیفه که مصونیت یا معافیتی برای عامل قتل جمال خاشقجی وجود ندارد، ناکام بوده است.»

■ تداوم بگیر و ببندها در ترکیه

با گذشت یک سال و نیم از پایان وضعیت فوق‌العاده و حالت اضطراری در ترکیه، وضعیت پلیسی در این کشور و بازداشت‌های متعدد به اتهامات تروریستی و امنیتی هنوز ادامه دارد. نیروهای امنیتی ترکیه روز سه‌شنبه، نزدیک به ۷۰ نفر را به اتهام همکاری با عوامل کودتای سه سال قبل بازداشت کردند. به نوشته خبرگزاری «آناتولی»، حداقل ۶۷ نفر به اتهام عضویت در سازمان گولن و همکاری با عاملان کودتای نافرجام ۱۵ جولای ۲۰۱۶ بازداشت شدند. پلیس ترکیه روز چهارشنبه به دستور دادستانی ازمیر، عملیاتی را برای دستگیری ۲۵ مظنون به عضویت در سازمان گولن آغاز کرده که از بین آنها تاکنون ۱۲ نفر بازداشت شدند.